

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljaja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljaja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljaja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 182.

V Ljubljani, v sredo 12. avgusta 1885.

Letnik XIII.

O hrvaških komorskih spisih.

Iz Hrvaškega, 10. avgusta.

15. julija t. l. po noči odnesli so sluge banovi iz zemaljskega arhiva 18.000 takozvanih komorskih spisov ter jih odnesli v njegove prostore. Ali kmalu za tim se oglasi Ivan Tkalčič v „Pozoru“ z odprtim pismom na Miškatovića, čuvara tega arhiva, da mu razjasni kje so omenjeni spisi in zakaj da so iz arhiva odstranjeni. Miškatović je v poznati njegovi aroganciiji odgovoril, da jih je izdal na zapoved banovo, da se na posebnem za to opredelenem mestu čuvajo in da ti spisi niso bili originalno sestavni del zemaljskega arhiva, nego so leta 1849 prenešeni semkaj iz Budima in da se radi njih vodi že razprava od l. 1853.

Na to se je razpredla silna borba o lastništvu teh pisem v vseh hrvaških in madjarskih listih. Da je bilo pri protivnikih precej s početka odločeno, kaj bode s temi spisi, udrihali so po Hrvatih, kar se je dalo. Miškatović je upotrebil vso svojo sofistiko, da ohrani sam sebe, ki je kot činovnik zemaljski prisego prelomil, ker je izdal spise, na drugi strani pa, da banovo ravnanje opravi. Iz vseh teh spisov pa se vidi, da so iz trte izviti in da on svojo stvar slabo brani. Pri vsem tem se je pokazal, kako podel sluga madjarski je ta človek, ker zgodovino svojega naroda in slavne može iz hrvaške prošlosti prezira na razne načine. Jaz ostudnejega renegata od njega ne poznam pri nobenemu narodu. Da madjarski listi niso imeli dovolj grdih besed za Hrvate, se že tako razumi, a najbolj čudno se nam pa zdi, da „Agr. Ztg.“, uradni list, zamore v sreč Hrvaške tako grdo pisati o Hrvatih. Kaj tacega se redko kje nahaja. Pa saj veste kaj so židovski listi, in to je jeden takih; Hrvatom se pa le čudimo, da morejo kaj tacega sploh trpeti, da dolgonosi žid, plačan s hrvaškim denarjem, Hrvatom tako sramotno v obraz bije.

Vsi dokazi „Pozorovi“, da so spisi hrvaški, da

so bili sicer za cesarja Jožefa II., ko so imeli Hrvatje z Ogrri skupno vlado, v Budim prenešeni, ali l. 1849 zopet izločeni ter v Zagreb odpravljeni in v zemaljski arhiv vmeščeni, kjer so že od starine bili. Sploh pa so vsi ti spisi nastali na zemljišču hrvaškem, tedaj spadajo eo ipso v zemaljski arhiv. Ali vsi ti dokazi niso nič pomagali. Oglasil se je tudi bivši arhivar Kukuljević, ki je sam bil v Pešti leta 1849, ko so ta pisma izločili iz ogerskega arhiva ter jih prenesli v Zagreb ter nepobitno dokazal z dekreti cesarskimi, da spisi spadajo v hrvaški arhiv.

Na zadnje se je izjavil celó bivši ban Ivan Mažuranić proti temu činu ter dokazuje, da o lastništvu more edino sabor hrvaški rešiti vprašanje. Pa kaj je vse to dokazovanje pomagalo? Ban je dal prve dni avgusta, ko je v štirinajstih dneh z Miškatovićem vseh 18.000 starih listin temeljito (!) proučil ter se prepričal o pravičnem zahtevu ogerske vlade, vse te spise lepo (menda zopet po noči) v Pešto odpraviti. In s tem je pravda o lastništvu končana.

Ali po našem mnenju bi znal ta korak banov biti zanj osodepolen. Sliši se že, da so se že najodličnejši člani narodne stranke zahvalili na mandatu v hrvaškem zboru, kjer se bo to vprašanje razpravljalo. Nastal bode razkol gotovo tudi v narodni stranki. Saj je vendar že preveč, kar Madjari počno. Komaj se ena pravda konča, že imajo drugo na redu; a za Hrvate vselej le slabo izpade. Radi grbov se je prelivala kri in na zadnje bo treba še nekoliko 100.000 gld. stroškov plačati. Kam hočejo Madjari s temi krivicami? Časa nezadovoljstva je že zdavnej polna. Zlo bode, ko bode prikipela, za vse.

Starčevićeva stranka pa tudi neodvisna ste hotela, da se radi teh odnešenih spisov sabor skliče, in ste poslali na predsedništvo tudi pismo, da se to zgodi. Ali iz tega menda ne bo nič, kajti čeravno je saborski predsednik po postavi vezan sklicati zbor, ako nek stanoviti broj poslancev to zahteva,

vendar je zopet vlada tukaj, ki odločuje, čemur se pa ni čuditi pri takem predsedniku in taki večini, ki se zdaj nahaja v hrvaškem zboru. Da se stavi ban pod obtožbo, to opozicija ne bo izposlovala, kajti sploh imajo poslanci hrvaški premalo pojma o narodnem ponosu, a pri tem pa še najmanjše takozvani hrvaški Srbi, ki vlado povsod podpirajo, če tudi na škodo njihove hrvaške domovine. Zakaj so Madjari dali odnesti te spise, o tem v kratkem sporočim.

Vzroki cerkveno-bolgarskega prepira.

Čvrsto se je vzdignil zadnja desetletja Bolgar, krepko se bojuje za narodno samostalnost, novo duševno življenje se začneja po vsi deželi, dovolj jasno nam to dokazuje, ker se je toliko učilnic v kratkem času osnovalo. Ljudstvo se je poslednjič naveličalo težkega jarma, stoletnega zaničevanja svoje narodnosti, vzdignilo se je najprej, da doseže cerkveno samostalnost, a ni počivalo, da je to doseglo. Najlepši sad tega prizadevanja je, da se je nekaj Bolgarov zedinilo s katoliško cerkvijo. Hudo, da! res hudo je moglo priti, preden se je ljudstvo zbudilo in se zavedalo svoje narodnosti, a tudi svoje nekdanje zveze — z Rimom.

Odkar je Turek postavil svojo oblast v Carigradu, je imel grški narod cerkveno oblast nad kristjani razkolniki. Patrijarhi so bili Grki, isto tako po večem škofje. Po ti cerkveni oblasti so koprnili in skušali razširiti jo tem dalje, čim bolje, a to iz dveh vzrokov.

Prvič, ker niso denarja nikoli siti, tu pa je bila najlepša prilika do premoženja, v razkolniško-grški cerkvi je splošna navada, da so cerkvene službe na prodaj. Že precej od začetka turškega gospodarstva je mogel patrijarh kupiti svojo službo od sultana. L. 1573 je bila kupna cena 6000 dukatov, pozneje se je to povišalo na petindvajset karatov, a pri tem še

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Podgrad ali Mehovo.

Če potuješ po veliki cesti proti vrhu Gorjancev, imaš na desno župnijo Podgrajsko. S ceste ne vidiš župnijske cerkve; zakriva ti jo visok, okrogelčasti 571 m. visok hrib, na katerem je videti nekaj ostankov starega gradu. Nad vse krasen pa je razgled raz tega holmea; proti jugu in jugo-zahodu ti ga sicer Gorjanci zapirajo, proti severu pa imaš pred seboj razgrneno lepo Novomeško okolico s prijaznimi seli, cerkvicami in vinskimi goricami, pa tudi z ravnim poljem, po katerem se ti vije lena Krka proti svoji bistri sestri Savi; v sinji daljavi pa ti obzor mejé bele Kamniške planine z Grintovcem in pa v nebo kipeči velikan Triglav.

Tla, po katerih se župnija razprostira, so podobne Kraševini; toraj malo vgodna za poljedelstvo. Sploh se pečajo ljudje s poljedelstvom, nekaj z vinarstvom in pa živinorejo; niti prvo, niti drugo jim ne

daje mnogo dobička. Radi tega je ljudstvo siromašno, pa vendar blagega značaja in npravno. Ponočevanja mladina tu ne pozná.

Posebno slaba pa je tu za kmeta, kedar uima vniči poljske pridelke, kar se večkrat pripeti zaradi neugodne lege. Tudi potrebnih studencev jim manjka. Kedar ob hudi suši in zimi zmanjka vode po kapnicah in lužah, morajo jo voziti ali nositi nad uro daleč iz Težkevode.

Vendar je bila okolica jako zgodaj obljudena. V dvanajstem stoletju je tu cvetela rodbina Mehovskih gospodov. Močni grad vrhu 571 m. visokega hriba je bil skozi več stoletij — v onih nevarnih časih — prebivalcem varno zavetje. Koncem 12. stoletja se nahaja posestnik gradu Albreht Mehovski. Napadel je (1198) ogerskega kralja Belo, premagal ga ter si prisvojil nekaj posestev, ležečih ob meji. Pozneje pa se nahaja (1250) Majnhard Mehovski. Pozneje je bilo Mehovo Celjskih grofov, po katerih so ga podedovali avstrijski knezi, ki so ga zastavljali raznim plemenitim družinam. Začetkom 16. stoletja se nahaja tu rodbina Mindorferjev. Baltazar Mindorfer ga je dobil namreč od deželnega kneza v zastavo (17. sveč. 1507). Barbara Mindorfer je bila predstojnica samostanu v Velesovem (1497). Elizabeta Mehovska pa nuna (1518). Omenjenega

leta je prodala nekaj kmetij Novomeškemu kapitljnu, kakor svedoči listina v arhivu.

Huda pa se je godila gradu in rodbini Mindorferjev v kmetskem uporu (1515). 15. avgusta se polasté uporni kmetje gradu. Baltazarja in Nikolaja Mindorferja in dva viteza so tresčili raz ozidovja v globočino, 15 družih vitezov so v gradu pomorili in njih trupla čez zid pometali. Mindorferjevo ženo in dve hčeri so slekli ter jih oblekli v kmetsko obleko in tirali na polje, da bi ondi delale kakor kmetice, češ, naj se tako same prepričajo, kaj trpi kmet, kterege obkladajo grajščaki proti „stari pravdi“ z novimi bremení. Dva majhna sina pa so bajé vpričo matere umorili, jednaka osoda bi bila zadela tudi malo hčerko, da je ni rešila pesterna, rekši, da je njena.

Tudi nekaj let pozneje (1602) je bila huda praska s kmeti pod Mehovskim gradom. Takratni lastnik najame Uskoke, bivajoče onkraj Gorjancev, zoper svoje kmete. Kmetje pa se jim junaško postavijo v bran; še celó ženske jo vdarijo z burkljami in družim jednakim orožjem na Vlahe. Nastalo je ljuto klanje; od sto jih komaj deset srečno odnese pete preko Gorjancev; kmetov sta bila ustreljena le jeden mož in jedna žena; jednega otroka so pa konji pohodili.

darila za ministre in lizune niso šteta. Ko je bil patrijarh v službi in časti, gledal je, da se je odškodoval in prodajal je zopet škofije od njega zavisne, poprek je dobil za vsako po 4000 dukatov. Isto tako so prodajali škofje župnije in službe po samostanih. Kakošni ljudje so se potem vsilovali v najvišje službe, kako je bilo ljudstvo pri tem pohujšano in potem tudi izžemano, to si vsak lahko misli. Saj so škofje, dasiravno so svoje službe drago kupili, lahko živeli sijajno in potratno.

Drugič so pa Grki porabili svojo cerkveno moč k izpeljavi namena jim povsem priljubljenega, Bolgare pretvariti v Grke po jeziku in običaji. Niso še pozabili, da je njih narod enkrat bil gospodar v Carigradu in za prihodnost jim tudi ni vse upanje upadlo.

Da bi bili prišli do svojega cilja, so namestili po vseh veljavnih službah Grke. Le Grki so prišli na škofove stolice, le Grke so v mašnike posvečevali. Grški jezik je bil učni jezik v edinem seminističnem patrijarhu; veliko razkolniških duhovnov niti ni umelo slavjanskega jezika svojih podložnih. Z grškimi duhovniki so prišle tudi grške cerkvene bukve, ki bi imele pregnati slovanske. Res, da slovansko službo Božjo nahajali so le še po vaseh, pa tudi tukaj je prišla vedno bolj in bolj z navade.

Vendar do srede preteklega stoletja ohranilo se je dvoje bolgarskih nadškofij, med temi patrijarhija v Ohridi ob jezeru istega imena v Albaniji, ki je imelo 14 nadškofij in škofij pod sabo. A Grki so rovali toliko časa, da so propali tudi ti zadnji ostanke bolgarske cerkve l. 1747. Na povelje sultanovo zgubilo je to dvoje nadškofij svojo odvisnost z zadnjim škofovskim sedežem srbskem v Ipeku in združeno je bilo z grško patrijarhijo.

Od tega časa so bili Grki čezdalje bolj silni in ošabni. Omikani stanovi so grško med sabo govorili, po šolah so podučevali le v grškem jeziku. Konečno je prišlo tako daleč, da se je težko nahajal človek, ki bi znal bolgarsko čitati in pisati, za glasove bolgarskega jezika posluževali so se grških črk, ki zato niso pripravne. Po selskih šolah, katerih je bilo vendar sila malo, podučevali so grško, in otroci so se učili katekizma v jeziku, ktereга niso razumeli. Slovanskim blagovestnikom so vojsko napovedali, n. pr. Cirila in Metoda so v koledarji izpustili.

Posebno srdito so grški škofje preganjali ostanke bolgarskega slovstva, te neljube priče slovanske preteklosti v Bolgariji. Ob časi največje moči, ko se je narodni ponos Grkov posebno kviško popel, po ustanovitvi grškega kraljestva l. 1829 začeli so prav s premislom vničevati vse starožitnosti slovanske. Kar požar in vojske niso pokončale, pokončalo je narodno sovraštvo. Tako pripoveduje n. pr. Grigorovič, ki je pred 40. leti nabiral bolgarske rokopise in v ta namen veliko potoval po Bolgariji, da so nedavno pred njegovim prihodom (1845) v Št. Jurklostru na gori Athos sežgali cel kup slovanskih rokopisov. Od očitvecev je slišal, da so v Ksepovu mnogo mnogo slovanskih foliantov v vodo vrgli. Tako se je godilo tudi drugje. V Valocedi so kurili s staro-slovanskimi pergamenti peči, prednik samostana v Nahumu je ukazal sežgati vso slovansko

bukvarno in ko je v samostanu Menikeon popotnik ogledovaje grško bukvarno prašal po slovanskih knjigah, pripovedovali so mu, da so jih požgali.

Včasih so bolgarska pisma kar javno vničevali. L. 1823 je zahteval škof Joahim od kmetov v Cero-veniji pri Brkoviei, da naj vničijo vse bolgarske knjige in podobe svetnikov, za te jim je obljubil podobe grških svetnikov. Kmetje so bili razjarjeni, dasiravno niso znali brati, vendar so čutili, da je to krivično, a morali so ubogati. Nekaj listov so zakopali in tako škofu prikrili. Ko so pozneje, ko se je prepričal med Grki in Bolgari, iskali dokazov zoper Grke, kopali so tam, kjer so bili po izročilu zakopane bukve in res so tam najdli ostanke pergamenta in kosce okvirov.

Najbolj gre obžalovati razdejanje bukvarov po velikih mestih, ker so kakor verjetno, imele mnogo zgodovinskih dokazov. Pri cerkvi starega patrijarhovega sedeža v Tirnavi je najdel metropolit Hilarion malo obokano poslopje, ki je bilo napolnjeno s knjigami in starobolgarskimi rokopisi. Od teh je odbral nekaj grških bukev, za druge je pa ukazal na svojem vrtu napraviti grmado, in stari pergamenti so kaj veselo zgoreli. Tako je bila pokončana knjigarna patrijarhov v Tirnovi.

Grki so trosili seme nezadovoljnosti med bolgarskem ljudstvom, a od severa sem je pihal veter, ki je osodno seme hitro dozorel. Potovalci po deželi, slovanske knjige in spisi, šole v Kievu, Moskovi in Petrogradu so vzbujale narodno zavest in Rusija je pri narodu, sosedu Carigradu, ki je bil toliko važen v dosego nje namenov, budila in kurila nezadovoljnost s turško in grško oblastjo. Že v rusko-turških vojskah l. 1809 in 1828 je prišlo do posameznih krvavih vstaj; narodno prizadevanje je bilo sicer bolj mirno, a Rusija je netila in podpihovala ogenj, da ni ugasnil. Da Rusiji ni bilo za osvobojenje Bolgarske, marveč za prisvojenje Bolgarske, Balkanskega polotoka, nam kaže n. pr. mir sklenjen po vojski l. 1809, kateri je prepustil Bolgare kar tako sultanovi milosti.

Še bolj očitno je pokazala Rusija to v naslednji turški vojski l. 1829. Ko je Mamaskov, ki je na čelu bolgarskim prostovoljcem Ruse krepko podpiral, v priležnem trenutku Bolgarsko razglasil nezavisno od turške oblasti, ukazal ga je vojskovodja Diebič zapreti in izpustil ga je še le po končani vojski. Narodu pa je Diebič izrekel sožalje, da ne more nič storiti zanj in ga je tolažil z boljimi časi. Upanje na boljše čase so res silno potrebovali, kajti v deželi je bilo silno žalostno, na tisoči ljudi je meč divjih sovražnikov pomoril, mnogo vasi je bilo požganih, še celo nekaj mest razdejanih. Ubogo ljudstvo se je skrivalo v najhujši bedi po gorah in gozdih. Vsled te neznane stiske so se izselovali kar trumoma na Rusko, in izseljencev je bilo čezdalje več. Leta 1829 se je izselilo 3900 bolgarskih rodov, okoli 25.000 oseb v rusko deželo Besarabijo, 30 let pozneje je bilo tam že v 83 selih 70.000 Bolgarov.

Veliko se jih je preselilo tudi na Rumunsko. A prav te bolgarske naselbine v tujini so najbolj gojile in budile narodno gibanje. Ruska vlada se

je pobrinila za te begune, napravila jim je šole, ter jih porabila, da so budile narodni čut Slovanov, da so se navduševale za slovanske običaje, slovanski jezik, slovansko izobraženje, in mnogih se je polastila misel, da hočejo delati za nezavisnost Bolgarske. Po prizadevanji bogatih trgovcev v inozemstvu je bila osnovana l. 1833 prva bolgarska šola, bolgarske knjige so izšle v Odesi, na Dunaji, na Rumunskem in so se zelo širile po Bolgarskem. Po časi je preobladala zopet slovanska omika grško, samo da je ta slovanska omika zelo dahnila po ruski.

Po Bolgarske pa je med tem druga sila sicer na tihem, a vendar vztrajno začela delovati za ohranjenje domačih navad in šeg. To so bile občine po selih, njim na čelu župani (kmeti). Stanovitno so se ti držali podedovanih običajev in domačega jezika. Tako se je vse pripravljalo do prevrata, ki je nastopil kmalo po krimski vojski.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. avgusta.

Notranje dežele.

Predvčeranjem imeli so v *Zagrebu* nekteri člani vladne stranke sejo, katero je sklical predsednik kluba Ludovik pl. Vukotinić zaradi že znane zadeve kameralnih aktov. Prišel je tudi ban grof Hedervary, ki je svojim pristašem dal pojasniti svojega obnašanja v znani zadevi. Ban trdi, da se je pri vsem opiral edino le na postavbo in na čut prava in od tod edino naj se tudi njegov korak presoja. Konferenca je na to sklenila, da ta zadeva nikakor ni še zadosti veljaven povod, da bi se zaradi nje morda celo deželni zbor sklical, pa tudi narodni stranki sami se nikakor ni treba vznemirjati zaradi tega. Kaj pak da! Tako misli ban in njegovi kimovci. Naj le počakajo, bo že slišal, kako godbo mu bo zaradi njegovega pravočutja napravila opozicija, kedar pridejo v deželnem zboru skupaj. Naj si ban še toliko prizadeva dokazati, da je prav ravnal, ko je ukazal omenjene akte Madjarom izročiti, verjel mu tega vendar-le nihče drug ne bo, kakor njegovi priljenci, ki pa niso več pravi Hrvatje, temveč madjarski hlapci. Sicer pa tudi sedanji ban nima pisma v žepu, da bo na hrvaškem prestolu osivel, če že ni sedaj. Prav nič se mu ne bo treba dolgo igrati z domovinskimi čutili hrvaškega naroda! Prav kmalo znajo se vneti v svitel plamen, kakor se je to zgodilo ravno o tem času leta 1883, ko je finančni ravnatelj David tudi mislil da vse sme, pa se je prepričal, da to ni tako! David je spodbil Pejacevicsa, Hedrvary bo pa sam sebe.

Dobrotljiva roka presvitlega cesarja Franca Jožefa popustila je tudi na *Tirolskem* sledove svojega delovanja za sabo. Kakor povsod, domislil se je cesar Franc Jožef tudi ondi raznih zavodov, katerim je odločil znatne podpore in pa revežem je tudi nekaj izročil v spomin veselih dni. Občinam, ktere je v najnovejšem času na Tirolskem kaka elementarna nezgoda zadela, odločil je 2000 gold. Za reveže in potrebne je odločil posebej 2000 gold., 600 gold. pridal je zalogi za podporo revežev, 500 gold. pa za novo cerkev sv. Nikolaja v Innsbrucku, da se ji oskrbi notranja oprava. 300 gold. dobila je družba gospá, ki ima nadzorstvo nad tremi otroškimi varovalnicami. 300 gold. dobilo je deško zavetišče v Innsbrucku; 100 gold. „Marjetišče“; 100 gold. „Elizabetišče“; 100 gold. gasilno društvo; 200 gold. veterani in 100 gold. pa invalidno društvo. Skupaj 6300 gold. To se pa ni le samo sedaj zgodilo, to se godi dan na dan. Naj človek vzame katerikoli časnik v roke, razven tistih veliko-nemških, ki pravijo, da našemu cesarju nasproti spolnujejo le svoje dolžnosti, ker jih morajo, povsod čital bo o velikih svotah, ki jih dobrotljiva roka cesarjeva razdeli med trpeče narode, da bi polajšal bolečine, ktere je nesreča vsekala.

Z novim českim metropolitom, *nadškofom grofom Schönbornom*, ki se bo v soboto na Veliki Smaren vsedel na izpraznjeni prestol v Praški stolni cerkvi sv. Vida, pečajo se že več dni skoraj da vsi avstrijski časniki. Znano je o njem, da je bil svojemu predniku kardinalu Schwarzenbergu iz celega srca vdan in sta si bila tudi osebno jako prijatelja. Že iz spoštovanja do njega držal se bo grof Schönborn zvesto poti, po kateri je hodil njegov prednik kardinal Schwarzenberg. Da mu ne bo povsod z rožicami poslano, to si grof Schönborn že lahko misli, kajti nemškoliberalni židje so mu že pri njegovem odhodu iz Budjéovic zobe pokazali; menda ga to oslovsko kričanje ne bo oviralo pri njegovem delovanju v vinogradu Gospodovem. Grofa Schönborna ne bodo toliko brigale narodnosti, kakor pa jeziki narodov, kajti le ti so za cerkev večjega pomena kako pa narodnosti same. Ker je bil Čehom pravičen že dosedaj, mu je nakopalo sovraštvo zagriženih Nemcev, kaj se le bo v Pragi, kjer je v njegovem področju tri četrtine Čehov in le čerti del Nemcev. Z božjo pomočjo se bo mož že tudi tukaj ognil skalovja, ki mu sovražno štrli nasproti iz zagriženega in sovražnega nemškega taborja, ter bode

Večkrat so jo v 15. in 16. stoletji memo mahali tudi Turki ter pustošili okolico. V petek po prazniku sveh svetnikov l. 1528 se prikažejo Turki zjutraj na Gorjancih pri Mehovem ter razsajajo ropajoči po okolici. Drugi dan jo naglo pobrišejo s plenom nazaj, boječ se, da ne bi jim po dežji narasla Kolpa zaprla pota. Oskrbnik Mehovskega gradu, Janez Pihlar, napade s hrabro četo konjnikov vračajočega se Turka, ga dokaj pobije in plen vzame.

Sredi 16. stoletja je bil lastnik gradu viteški Janez pl. Lenkovič, ki je onkraj Gorjancev ležeča zemljišča odstopil Uskokom ali Vlahom, da so se ondi naselili in ustanovili vojaško granico.

Tudi vasi Mehovske župnije so jako stare, med drugimi se omenja Koroška vas v listinah kapitejskega arhiva že 1328. in 1357. leta.

Samostojnega dušnega pastirja je župnija dobila še le leta 1790, ko se je ocepila od Stopiške. V poprejšnji dobi so oskrbovali dušno pastirstvo Šmihelski župniki po svojih vikarjih. Znana so nam imena teh-le Mehovskih vikarjev: Lovro Laže (1663), Mihael Mausar (1687), Matija Kromer (1707), Jožef Anton Buzzalla (1710), Janez Ovsee, rojen Šmihelčan (1731), Ferdinand Burger (1757), Andrej Mahinee (1763). Skoraj gotovo pa niso bivali Podgradom, nego v Novem mestu, kjer se nahajajo tudi

matice. — Do najnovejše dobe so bili dušni pastirji Podgrajski le lokalni kaplani. Še le sedanji župnik g. Janez Virant, ima prvi ta naslov.

Krasno župnijsko hišo so sezidali leta 1858, staro so pa predalali v šolsko poslopje.

Šola je bila ustanovljena 1874. l. Prvi učitelj je bil g. M. Bartel.

Statistični pregled.

V političnem oziru je Mehovska župnija del Šmihelsko-Stopiške občine, ki ima občinski urad v Kandiji poleg Novega mesta.

Prebivalcev broji 918, ki bivajo v teh le sedmih vaseh: Grm (138), Jurnavas (146), Koroškavas (125), Konec (87), Mihovec (61), Pristava (141), Vina-vas (220).

Razun župnijske cerkve „Marije device dobrega sveta“, kamor radi romajo bližnji Belokranjci, je še jedna podružnica sv. Marjete v Jurni vasi, in pa kapelica Matere božje poleg Vinevasi v podnožju Mehovskega hriba.

Za naobraženost prebivalcev skrbi enorazredna ljudska šola, koja obiskuje 120 učencev in učenk izmed 150 za šolo godnih otrok.

(Dalje prih.)

po poti pravičnosti varno vodil izročeno mu čedo njeni pravi domovini nasproti.

Vnanje države.

Lanskim Skierniewicam sledil bo letošnji Kromeriz, kar samo na sebi ni družega, kakor gola vlnudnost, s katero bo ruski car vrnil obisk cesarju Francu Jožefu. Ako pa pogledamo stvari na dno, vidi se nam takoj v vsej drugi luči. Že včeraj smo pisali o točki, ki obe sosednji velesili *Avstrijo* in *Rusijo* zanima — o Balkanu namreč in čem bolj človek to reč premišljuje, tem bolj se mu vtrjuje misel, da bi se Rusi ne obotavljali dolgo lep kos Balkana Avstriji na razpolaganje prepustiti, če bi se za to smeli nadjati trdnega našega prijateljstva v zadevah — srednje-azijskih. Pomisliti je treba, da na Angleškem ni več na prvem mestu omahljivega Gladstona, temveč odločen Salisbury, ki bo pač vse drugo storil v srednji Aziji Rusom nasproti le prijenjal ne bo, kakor je to Gladstonova navada bila. Iskra, ki v srednji Aziji v sod smodnika šine, vplati prav lahko v Evropi strahovito vojsko med Angleško, Rusijo in Turčijo. Ne, niso prazne kombinacije te misli, temveč se opirajo deloma na preteklost, deloma na sedanjost. Ali že ni letos Angleška na morji pripravljena stala, da bi bila odplula v črno in v baltičsko morje, kjer bi bila Rusijo kar od dveh strani h krati prišla? In ali si ne prizadeva John Bull ravno sedaj, da bi si turško prijateljstvo pridobil v podobi zveze proti Rusom? Na Angleškem so že smodnik odhali, ki ga Rusi še le na vozove nakladajo. Rusija pa to tudi dobro ve in se hoče o pravem času s prijatelji preskrbeti, da jih ne bo še le v poslednjem času okoli iskala!

Na *Belgiškem* so spremenili postavbo, ki določuje volilni red in reči se mora, da so jo dobro preosnovali, kajti ž njo so vendar enkrat liberalcem do živega prišli. 5. t. m. se je nova postavba sprejela, sicer že pozno zvečer, toda sprejela se je le in to je poglavitna reč. Da so liberalci in republikanci svoj propad sami zakrivil, naj sami sebi pripišejo, ker jih ni bilo k seji in so na ta način konservativci veliko večino za-se imeli. Postavo so toliko spremenili, da se je število liberalnih volilcev po mestih zmanjšalo, ono konservativnih okrajev po kmetih pa zdatno povikšalo. Po novi postavi zgubili so volilno pravico skoraj vsi trgovinski popotniki, zavarovalni in drugi agentje, kakor tudi trgovinski pomočniki, katerih plača brez postranskih dohodkov sama po sebi ni zadosti velika za volilno pravico; na postranske dohodke se niso ozirali. Skoraj vsi omenjeni bili so liberalni volilci. Tudi častniki bodo od slej na dalje le ondi volili, kjer so ravno v posadki, kajti tudi ti so bili vedno le med liberalnimi volilci videti. Ako bode sedanja vlada hotla opoziciji jako zdatno zausnico založiti ob času volitev, ji družega ne bo treba, kakor le kake štiri tedne pred volitvijo dotični polk premestiti kam drugam, pri katerem se nadja liberalnega glasovanja in stvar bo dobljena. Na ta način se bodo Bruseljski liberalci za nekaj časa prav do dobrega vkrotili, kajti na slabšem bodo memo prej za celih 1000 glasov če ne več in to že ni več malenkost!

Na *Angleškem* bodo imeli nove volitve za parlament še le konec novembra. Takoj na to že meseca decembra sešel se bo parlament, toda le na toliko, da se izvoli govornik in da bodo novi člani novi prisegli. Potem se bo pa državni zbor preložil na poznejši čas, menda na mesec februar, kedar bo pričel redne seje.

Clemenceau je že zopet govoril. V nedeljo, 2. avgusta zbralo se je bilo 2000 poslušalcev v gledišči Makonskem. Predsednik je bil poslanec Boyssset, ki je zborovanje sledeče pričel: „Današnja republika ni za nič; jaz hočem prave republiko, ktere še nimamo, kajti sedanji so uradniki sovražni, vlada jo pa meščanski cezarizem. Skrajni čas je, da bo tega konec, Clemenceau Vam bo povedal kaj več.“ Clemenceau se vsekne, si odkašlja, se obriše, na to pa začne naštevati vse grehe, kar so se jih vdeležili oportunisti, kako da so delali z denarjem, kako da se niso prav nič brigali za blagor delaveca, kakošne kozle da so prevračali v politiki in pravi nadalje: „Naj tisti, kateri mogočnost Francoske z orožjem v roki povelečati hočejo, tudi proti nam glasujejo, nič ne dé, le jasne račune naj nam dajo. Kakor pa tega ni, je fuč tudi zaupanje v republiko. Jaz mislim, da se nam pri bodočih volitvah pač ne bo mogoče z oportunisti bratiti; sramotno bi bilo za nas. Volilci sami vzamejo naj preosnovo v roko, senatorjem tega ne smemo prepusti. Bodite pravi vladarji sami, kakor se Vam spodobi, ter odpovejte se vsaki dvomljivosti. Pred vsem Vam je pa dolžnost, da zapodite cezarizem!“

Francozom carinska zveza ni prav nič všeč, ktero bi Bismark na vse moč rad v življenje spravil med Avstrijo in Nemčijo in si kolikor toliko prizadevajo, da bi se ne vresničila. Povod temu prizadevanju pa ni tolikanj ljubezen in skrb do nas, da bi nas s časoma Bismark ne pohrustal, kakor njihova lastna korist. Francozi in Nemci imajo v svoji mirovni pogodbi opazko, da izdelki obeh narodov medsebojno uživajo pravice najmanjše carine. Ako se Nemčija sedaj pripravlja z Avstrijo skleniti pogodbo, da bi avstrijsko blago na Nemškem še manjšo uvožno carino plačevalo, kakor pa jo plačuje francosko blago, bi se pač spodobilo, da poprej Francozom tisto pogodbo odpove, ali pa ona av-

strijskemu blagu ne smé vgodnejih pogojev staviti, kakor jih že ima s francoskim enake. V podrobnosti se Francozi niti spuščati nečejo, pač pa zahtevajo, da se s tistim dnevom, kedar bi se sklenila nova pogodba, prav slična uvozna carina francoskemu blagu pripozna, ali pa naj se Frankfurtska pogodba, v kateri imajo najnižjo uvožnino za svoje blago obljubljeno, vniči. Francozi bodo potem že vedeli, kaj jim je storiti. Poleg tega pa memogredé tudi pravijo, da bi taka pogodba za Avstrijo ne imela družega dobička, kakor tega, da bi z njeno pomočjo Avstrija svoje dni nemškega cesarstva pokrajina postala.

Izvirni dopisi.

Iz *Ljubljane*, 12. avgusta. Z letošnjo letino se ljudje po našem cesarstvu nič kaj ne hvalijo. Vreme je bilo v drugi polovici meseca julija po Avstriji jako nejednako. Planinske pokrajine, kakor so Tirol, Štajarska, Koroška in Kranjska tožile so o veliki suši, ki jim je zamorila mnogo pridelka po travnikih, po deteljščah in na koruzi, pa tudi na sadju in trti se pozná, da je dežja primanjkovalo. Tirolecem je pa že vode jelo primanjkovati. Galicija, Bukovina in Šlezija imele so zopet dežja, da ljudje delati niso mogli. Vsled tega šlo jim je mnogo že požetega žita v kvar, ker je na njivi v kopicah zloženo kaliti jelo. Pri tej priložnosti naj omenimo, da po svetu ljudje nimajo te koristne naprave, kakor pri nas, ki jo kozolce imenujemo, in kjer se nam snopje, detelja ali kar je, tako lepo suši. Drugod vsako reč toliko časa na planem pusté, da jo posuše in jo še le potem domu na podo zvozi — če jih ravno imajo. Povsod pa tudi podo nimajo, kakor postavim v Dalmaciji, po Slavoniji in po Ogerskem. V takih krajih se žito kar na polji z živino omane, preveže in v vreče spravi ter s slamo vred domu zvozi. — Pšenična letina je bila sploh srednja; ržena pa, kar je bilo pridelka, je precej boljši memo pšenice, toda malo ga je. Prav taka je tudi z ječmenom. Po nekterih krajih se prav pohvalijo z njim, po drugih pravijo, da je bil srednje vrednosti, tretji pa niso kar nič zadovoljni s pridelkom. Več dobička se nadjajo ljudje pri ovseni žetvi. Sploh se pa pritožbe čujejo o slabih otavah in posebno Tirolci že sedaj tožijo, da bo trda za klajo.

Domače novice.

(Nemška šola v Ljubljani.) Nedeljska številka „Politike“ ima iz Ljubljane telegram, 8. avgusta, ki pravi, „da je naš c. kr. deželni šolski svet naročil Ljubljanski občini prvih razredov nemške deške in dekliške ljudske šole ne odpirati kot paralel na že obstoječi slovenski ljudski šoli, temveč naj se taisti vstanove kot samostojen učni zavod. Ob enem je pa deželni šolski svet odobril predlog tukajšnje hranilnice o vstanovi nove deške šole za nemški „Schulverein“ in se bodeta že bodoče šolsko leto odprla dva razreda.“ Naši čitatelji se bodo še spominjali dotične obravnave v mestnem zboru, kjer se je sklenila prošnja na c. kr. deželno vlado, da naj se „Schulverein“, oziroma kranjski hranilnici ne dovoli vstanova namerovane šole in pa, da naj se odobri sklep mestnega zbora, da se bodo vsaj skozi 3 leta vpeljale nemške paralelke na slovenski ljudski šoli v Ljubljani in to zaradi tega, da se dvema ravnateljema stanarina prihrani. Kakor nalašč, zgodilo se je vse narobe, vse Slovencem na kljub! No, to je delo národne (!) večine pri deželnem šolskem svetu in národne deželne vlade? Kaj še? To je národno! „Schulverein“ po Ljubljani dela, kar mu drago, Nemei kričé, da so zatirani, dosežejo pa vendar-le vse, kar si v glavo vtepejo. Najlepše je pa še to, da kranjska hranilnica z denarjem nemške šole vstanovlja, ki so ga slovenski žulji skupaj nanosili. Le dobro ga poglejte tisti denar, še se ga drži skoraj da krvav pot pridnosti slovenskega kmeta; sedaj se pa njegovemu nasprotniku na korist obrača. Skrajni čas bi bil, da se vstanovi v Ljubljani druga hranilnica, da se bo prvi krušnjek nekoliko višje obesil. Dotlej naj pa kmetje svoje denarje rajši vlagajo po okrajnih posojilnicah, katerih se je v novejšem času več osnovalo. Ravno tako ste varni za nje, kakor pri nemškutarjih v veliki hranilnici, obresti bodete pa še večje dobili! Tukaj se mora zlo v korenú zatreti, druge pomoči ni. Hranilnica bo plačevala s slovenskimi krvavimi žulji „Schulvereinove“ učitelje in bo tako z našim denarjem Prusom pot k nam gladila. Če vlada nič

neče storiti, pa delajmo mi sami s tem, da hranilnice več podpirali ne bomo z vlogami.

(O samomoru Hengthalerja), bivšega mestnega blagajnika, govori se različno. Resnično je to, da je imel mož letos za štiri tedne odpusta, ker je bil silno razdražen živcev in so to razdraženost pripisavali njegovi bolezni. Med tem časom se je od strani mestne blagajnice neka stranka potirjala za ostalo zakupnino, ktera je v Hengthalerjevih knjigah še na dolgu stala. Stranka pride in se skaže s pobotnico podpisano od Hengthalerja. Župan gospod Grasselli dal je na to vse druge stranke potirjati, ki so bile še na dolgu. Ob enem pisali so pa Hengthalerju, da naj jim to zmoto pojasni. Znašala je namreč 50 gold. Hengthaler je takoj 50 gold. poslal pod zavitkom in rekel, da je imel v tistem času ravno toliko (50 gld.) preveč v blagajnici, in ni vedel od kod. Pri pregledu knjig iz let 1879, 1880, 1881 prišli so v tem smislu več nerednostim na sled. (In vendar je pregledovalna komisija vselej vse v redu našla. Iz tega se pač vidi, koliko da so taki pregledi vredni; posebno pa že takrat, kedar so napovedani, kar se tu pa tam še vedno zgodi.)

8. t. m. povrnil se je Hengthaler zopet v Ljubljano iz svojega odpusta in je hotel zvečer ob 6. uri zopet blagajnične ključke prevzeti. Župan g. Grasselli je pa rekel, da mu poprej ne more ključev izročiti, kakor če mu pojasni zmote in nerednosti iz prejšnjih let. Ko so pregledovali še razne journale ter jih primerjali z glavno knjigo in blagajnično knjigo, se je zopet pokazalo, da je Hengthaler marsikaj prejel, kar ni vknjižil. V očigled tega se je preiskava raztegnila, Hengthaler pa ključev ni več dobil. Župan mu je vsaj rekel, da mu jih tako ne more več izročiti, dokler se preiskava ne izvrši. Hengthaler to slišati pade pred županom na kolena in mu prizná izneverjenje dotičnih svot, ktere vse 221 goldinarjev znašajo.

V očigled tega pozival je župan Hengthalerja, da naj izneverjeno svoto takoj povrne, potem pa nemudoma za svoje umirovljenje prosi. Hengthaler je rekel, da bo in res je prinesel v nedeljo jutraj v županov urad 221 goldinarjev. Ker so pa še nekaj denarja iz realkega zaklada od njega zahtevali, je tudi tistega odštel. Konečno naj še omenimo, da se do sedaj ni nikaki drugi nerednosti na sled prišlo.

(Nedeljsko praznovanje.) Ministri so določili, da je poleg prodajanja živeža v nedeljah tudi še cel dan dovoljeno prodajati mineralne vode in cvetlice. Tisti trgovci, ki imajo mešano trgovino, recimo z modnim blagom, živežem, mineralnimi vodami in cvetlicami, smejo poslednje troje cel dan prodajati, blago pa le do 12. ure.

(Čebelni somenj) na Igu tudi ni bil nič kaj posebnega in so te vrste somenji skoraj da od leta do leta slabjeji. Letos se je pripeljalo 982 panjev čebel, večinoma iz ondašnje hribovske okolice. Prodajali so se par panjev po 2 gl. 66 kr. do 4 gl. 40 kr. Največ, in to 300 panjev, kupili so jih Ljubljanci.

(Stalno nastavljena) sta gg. učitelja Ignacij Tramè in Avg. Štefančič v Kamniku na ondašnji ljudski šoli.

(Godbeni klub v Kranji) priredi slavnostni koncert, kateri se bo vršil povodom rojstnega dne Njih Veličanstva presvitlega cesarja dne 18. avgusta t. l. na vrtu gospoda P. Mayr-ja jun., na korist ubozih gimnazijalcev po sledečem vspredu: 1. Koračnica. — 2. J. Strauss. Potpourri iz operete: „Die Fledermaus.“ — 3. J. Strauss. „Plesni regulator.“ Polka (française). — 4. G. Donizetti. III. finale iz opere: „Lucia di Lammermor.“ — 5. V. Parma. „Spominj na Kranj.“ Kadrilja iz slovenskih narodnih pesnjev (poklonjena godbenemu klubu). — 6. J. Fux. „Con amore!“ Mazurka. — 7. F. pl. Suppé. „Ne zabi me!“ Pesen. — 8. V. Parma. „Frou-frou.“ Polka-pizzicato. — 9. A. Cizbulka. „Stefanie-gavota.“ — 10. A. Cizbulka. „Na maškeradi.“ Polka (hitra). — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: za osebo 40 kr., za rodbino (treh oseb) 1 gld. — Pri neugodnem vremenu vršil se bo koncert prihodnji dan.

(Cesaričinja Štefanija) odide 24. avgusta v Miramar, kjer bo ostala do 20. septembra. Na razpolaganje ji bo cesarska jahta „Phantasie“.

(Od Velenja) nam poročajo, da je v soboto pred poldnem zlasti okoli Skal toča zdatno škodo napravila.

(Od Žalca) se nam piše, da so pretečeno nedeljo v tamošnji okolici imeli dvojno svečanost: a) na Gomilskem je gosp. Rančigaj slavil novo mašo, pri kateri je gospod dekan Bohinec pridigal. b) v

Grizah je pa preč. gosp. stolni dekan Orožen blagoslovil nove orglje.

(Hmelj v Savinski dolini) plačujejo, kakor se nam javlja, po 70 gl. za 100 kilogramov; po trgatvi hmelja-poznjaka bodo tudi letos navadni hmeljski sejmi v Žaleu.

(Po zgornji Savinjski dolini) so te dni tam birmajočega prevzvišenega gospoda kneza in škofa Lavantinskega, tako nam pišejo, povsod posebno slovesno vzprejemali.

(O slovenski ravnopravnosti na Koroškem) „Mir“ piše: V Celovski razstavi se vidijo prav lepe reči, in vredno je, da si jih ogleda, kdor ima prilžnost. Čuden, Slovence neprijazen veter pa piha v gostilnici, ki je združena z razstavo. Nedavno sta bila dva Slovenca tam. Eden iz nju, ki je prišel iz južne Štajerske, hotel si je kaj jesti naročiti v slovenskem jeziku. Poklical je kake tri natakarije, pa nobeden mu ni vedel odgovora. Potem je poklical dvoje tistih natakarij, ki so oblečene, kakor Zilanke. Pa tudi teh nobena ni razumela slovenske besede. „Čudne Zilanke to“, si misli, „ki ne razumejo slovensko!“ Najbrž so le kake Celovške natakarije našemili za Zilanke. Štajerski rodoljub je bil že vsega sit in pokliče: „Prosim, platiti!“ Natakari pa se mu odreže: „Redens deutsch, Sie können ja deutsch auch!“ Razžaljeni gospod se obrne do gospodarja in ga praša, zakaj so natakariji tako osorni? Ko pa krčmar to zve, da je gost po slovensko plačati hotel, razjari in raztogoti se na vso moč: „Wie, in Kärnten wollen Sie in slavischer Sprache die Rechnung verlangen? Bedenken Sie, dass wir in Kärnten sind!“ To je ponavljal na glas in se ni mogel pomiriti, tako, da so se že spogledovali drugi gostje. Drugi Slovenec mu reče: „Machen Sie kein Aufsehen! Was wäre es, wenn ein Franzose käme und würde französisch sprechen?“ — „Ja, das ist was Anderes!“ reče krčmar. Na to sta Slovenca plačala in odšla. — To vse se nam nikakor ne dopade. Tudi koroški Slovenci so veliko pripomogli k razstavi. Skoraj najlepše reči so iz slovenskih Borovelj. Ali potem Slovenci niso toliko vredni, da bi se najelo nekaj takih natakarijev, s katerimi bi se tudi Slovenci v svojem jeziku lahko zgovorili?! V tisti slavnostni pesmi, ki se deli v razstavi, beremo „wo, treuverbrüderet schon seit tausent Jahren, der Deutsche und der Slave um den Preis der Arbeit werben“; lepe besede pa prazne besede, — v resnici in dejanju pa ni nič „treuverbrüderet“.

To je ena. Druga prvi popolnoma ravnopravna dogodila se je pa v Vrbi. Ko nas je doletela te dni visoka čast, pravi „Mir“, da je naš kraj obiskal, Nj. ces. vis. nadvojvoda Karl Ludovik, zbrali so se nekteri kmetje iz okolice in so visokega gosta pozdravljali s krepkimi „živio“-klici. To pa ni bilo prav nekemu učitelju (menda je bil iz Lipe). Ta se je hudoval: „Was, hier in Velden sollen wir „živio“ schreien?“ Nemškutarji so skušali slovenske „živio“ prevpiti s svojimi „hoch“-klici, pa niso nič opravili, slovenski glasovi sobili močnejši. Slišal sem, da se je tisti učitelj še dolgo potem jezil nad našimi „živio“-klici. Če le revež ne bo zbolel zavolj tega? Tudi pri volitvah v Beljaku je ta učitelj agitiral za liberalce.

„Sokoli“ pozor!

Tisti člani „Sokola“, ki se mislijo vdeležiti izleta v Prago, vzamejo naj s saboj vso sokolsko obleko. „Ljubljanski Sokol“ pozdravil bode namreč v zlati Pragi svojega najstarejšega soboritelja za slovansko idejo — „Sokola Praškega“.

Odbor.

Telegrami.

Dunaj, 11. avgusta. „Presse“ je zvedela, da bo državni zbor sklican poslednji teden meseca septembra.

Berolin, 12. avgusta. Kalnoky prišel je semkaj danes zjutraj, ob 8 peljal se je dalje v Varzin.

London, 12. avgusta. V petek ali soboto bo konec parlamenta. Britanska armada v Indiji pomnožila se bo za 6000 mož.

London, 11. avgusta. Iz Teherana se piše, da gosposka v Heratu žito in drug živež skupava. Dva tisoč mož vtrjuje mesto. Delajo

se velike bastije. Prebivalci pravijo, da se bodo rajši bili, kakor pa podali.

Paris, 11. avgusta. Škof iz iztočne Cochinchine brzojavlja 8. avgusta, da so se dvignili Kitajci že zopet proti kristjanom katerih so več nego deset tisoč poklali in jih še koljejo. Vikarijat je vničen.

Marseille, 11. avgusta. Včeraj umrlo je tukaj 35 oseb za kolero.

Madrid, 11. avgusta. Včeraj je na Španjskem zbolelo 3724 oseb za kolero, pomrlo pa 1886. Za kolero umrl je tudi nadškof Seviljski.

Umrli so:

10. avgusta. Frane Hengthaler, mestni blagajnik, 64 let, Dunajska cesta št. 23, se je obesil sam ter bode uradno pregledan. — Jožef Šare, hišnega posestnika sin, 5 mes., Kolečijske ulice št. 6, driska. — Frane Pajsar, knjigovez, 19 let, Kolečijske ulice št. 4, jetika.

Tujci.

10. avgusta.

Pri **Matihu**: Friedrich in Hornstirker, trg. pot., z Dunaja. — Matevž Schlemitz, davk. nadzornik, iz Bihača. — Janez Martinetti, blagajnik pri užitinski davkariji, z družino, iz Trsta.

Pri **Slonu**: Jurij Schweinfurth, zasebnik, iz Kaire. — Guido Turba, knjigovodja; F. Tirmann, inženir; Henrik Schmidbauer, trg. pot., z Dunaja. — Avgust Urbas, e. k. nadsodnijski sovetnik, z družino, iz Grada. — H. Massoprest in L. Suker, zasebnice, iz Trsta. — Adolf Lakony, zasebnik, iz Gorice. — Dr. Avg. vitez Jilek, zasebnik, s soprogo, iz Pulja. — Filip Fischer, trgovec, iz Kaniže. — Anton Pognici, zasebnik, iz Vidma n. L.

Pri **Tavčarji**: Žiga Allina, trgovec, iz Prage. — Jurij Nussa, trgovec z lesom, s sinom, iz Trsta. — Mirosl. Ludy, s soprogo, iz Gorice. — Josip Sket, župnik, iz Žile. — Michael Aussetz, e. k. poštar, iz Krškega. — Dr. Russ, e. k. vladni tajnik, iz Kamnika.

Pri **Bavarskem dvoru**: Josip Cvetnić, e. k. poštni sovetnik, z Dunaja. — Kotalek, e. k. stavbeni sovetnik, iz Trsta. — Štef. pl. Gyurkovich, e. k. ulanski stražmešter, iz Celoveca. — Gašpar Sušnik, e. k. stotnik-avditor, z Gorenjskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: F. Krovat, kapelnik, iz Trsta. — Marija in Uršula Kolar, zasebnici; Marija Cehovin, po-

streškinja, iz Senožeč. — Franc Digi, zasebnik; And. Doktar, zlatar, iz Ljubljane.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 45 gl., Rio 43, St. Domingo 53, Portorico, 80 Cejlon 68—125, biserna 90, Java 57.50, Mokka 86—95.

Sladkor po 23.50—25.75 gl.

Dišava: poper 89 gl., žbice 69.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 11, rozine 14, pomorance 3, limone 2.50 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 74.

Olje: laško 43—90 gl., albansko 42—48, dalmatinsko 43, angleško 30.50 petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 300, podplatje 140—165, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 20 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterska 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 47.

Ježice po 22—27 gl.

Žito: pšenica ruska 8.75—9.25 laška 9.25, koruza 6, rž 7.50, oves 8.75, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50, ogerska 55, špoh 51.50.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

12. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 80 kr.
Sreberna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 20 „
London	125 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 92 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 35 „

Od 11. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 75 kr.
papirna renta 5%	92 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 98 „ 50 „
Länderbanke	98 „ 50 „
avst.-oger. Lloyd v Trstu	559 „ — „
državne železnice	297 „ 50 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	190 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 139 „ 55 „

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 „ 30 „	1 „ 70 „
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 „ 10 „	1 „ 50 „
Hvala božja	— „ 35 „	— „ 50 „	— „ 56 „
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— „ 30 „	— „ 40 „	— „ 60 „
Kruh nebeski ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— „ 70 „	— „ 90 „	1 „ 20 „
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počestčenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobroteljnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejce	1 „ 40 „	1 „ 50 „	2 „ 50 „
Sveti listi in evangeliji		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolenec	— „ 45 „	— „ 56 „	— „ 80 „
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar		1 „ 20 „	1 „ 50 „
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 „ — „	1 „ 20 „	1 „ 50 „
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Časopisi so se o tej knjigi izerstno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— „ 90 „	1 „ 30 „
Nebeške iskric za mladost, pa tudi za odraslene ljudi	— „ 30 „	— „ 35 „	— „ 55 „
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu.		1 „ 40 „	2 „ — „
Domache in molitvene bukve	— „ 90 „	1 „ — „	1 „ 20 „
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gabere		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		— „ 70 „	1 „ — „
Vertec nebeski. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— „ 52 „	— „ 80 „
Zvonček nebeski, ali molitvene bukve z mašnjimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.			

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kateri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(9)